

Versieren van kleding

Dat in de Neolithische tijd kleding werd gedragen van vezels en boombast is bekend geworden door opgravingen waarbij de overledenen gekleed begraven werden. Ook zijn bij de vondsten van veenlijken in het veen verschillende soorten kleding aangetroffen van bast en vezels.

Opvallend daarbij was dat de kleding van de overledene was versierd. Door de uitvinding van priemen van bot en naalden met een oog (draadtrekker) werden de mogelijkheden voor het maken van kleding veel uitgebreider. Men kon nu ook versieringen aanbrengen, kralen van bot, gekleurde draden en schelpen opnaaien. De draden werden ook gebruikt bij het maken van sieraden. De mens heeft in het begin van zijn bestaan al sieraden gedragen. In de brons- en ijzertijd maakte bot als naaigereedschap plaats voor nieuwe materialen, zoals koper, brons en later ijzer.

Spinnen

Vezelgaren spinnen is erop gebaseerd dat door het in elkaar draaien van de losse vezels, er een langere en sterkere draad kan ontstaan. Dit kan gebeuren met verschillende hulpmiddelen, spintol, spinnewiel en tegenwoordig in een spinnerij. De allereenvoudigste manier is met de vingers, maar daarmee ontstaat een onregelmatige draad. Deze manier zal in de prehistorie zeker gebruikt zijn.

Om een regelmatige draad te krijgen met vezelgaren, spon men in de prehistorie met behulp van een spintol. De spintol bestaat meestal uit een rond stokje waaraan een platronde schijfje is bevestigd. Aan dit schijfje wordt een draad bevestigd, waarbij de tol met het schijfje naar beneden hangt. In de ene hand wordt de draad met de te spinnen vezels over de hand vastgehouden, de andere hand pakt steeds kleine plukjes van de vezels en voegt ze toe aan de bestaande draad. Door de draaiende beweging van de tol wordt de draad gevormd.

Stichting IJstijdenmuseum

Expositie van Vezel tot Draad

de Naainaald
een
geweldige
uitvinding

Toepassingen bij
kleding
schoeisel
jachtgereedschap

Thema van Vezel tot Draad

Het gebruik van draden, touw, vezels, riet, bast en wilgentenen door de mensen in de prehistorie, wordt de 'vezel- en draadrevolutie' genoemd.

Het gebruik en de bewerking van deze stoffen vond plaats onder andere met behulp van naalden van verschillende grootte. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de uitvinding van de 'naald' in ons gebied heeft plaats gevonden tijdens de Late Oude Steentijd (Laat Paleolithicum).

Ze werden toen van been of hout gemaakt. Kleding werd onder andere gemaakt uit dierenhuiden die met naalden in de benodigde vorm werden genaaid.

Een vroege soort textiel die gemaakt werd met naalden is het naaldbinden. Het lijkt op haken, met grote verschil dat er niet met een haaknaald, maar met een gewone naald gewerkt wordt en met korte stukken draad.

Schoolstraat 29c
9285 NE Buitenpost

Uitvinding van de naald

De uitvinding van de naald door de Laat-paleolithische mens was revolutionair. Door het naaien van kleding kon de mens zich vestigen in nieuwe streken en een bestaan opbouwen tegen het soms harde klimaat. Zonder goede kleding was dit niet mogelijk.

Door de uitvinding van de naald konden ook andere technieken worden ontwikkeld, zoals het boeten van netten en weven van stoffen. De Neanderthalers gebruikten al pezen, gedraaide darmen, boomwortels, plantenvezels.

Ze werden toegepast bij het maken van kleding, gebruiksvoorwerpen en jachtgereedschap. Voor het maken van kleding werd eerst het vel doorboord met een vuurstenen priem om de draad door de gaten te geleiden.

Maken van naainaalden

De ontwikkeling van vezels tot draden werd uitgebreider en beter toen ook benen naalden werden ontwikkeld.

Het prehistorische werktuig, de naald wekt uiteraard bewondering, het heeft twee functies: doorboren en geleiden van een draad. Een geweldige techniek om met een vuurstenen schraper een lange dunne splinter uit een bot te snijden en die te bewerken tot een naald. De splinter wordt afgerond, aan één kant scherp gemaakt en geschuurd op een stuk steen. Een polijststeen met groeven is te zien in de vitrine. Als laatste wordt het oog gemaakt met behulp van een priem van vuursteen. De naainaalden werden gemaakt van vers hertengewei of bot.

Ook werden naalden gebruikt bij het boeten van netten. Het gebruik van netten bij drijfjacht en de visvangst gaf betere mogelijkheden om aan extra voedsel te komen.

Door de techniek van het vlechten toe te passen voor het maken van korven, werd deze techniek ook gebruikt om fuiken te maken voor de visvangst. Met de naald kunnen huiden zakken gemaakt worden waarmee vloeistoffen en voedsel beter bewaard kunnen worden. Zelfs bootjes van huiden over een skelet van takken werden gemaakt.

info@ijstijdenmuseum.nl
www.ijstijdenmuseum.nl